

Kommunal- og regionaldepartementet

Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP	
08 DES 2005	
05/2258-129	
Ark	451-0
Avd.	BB/ BY / GAH

Deres ref.: 05/2258-1 GAH
Vår ref.: 05/00980-2

Trondheim 06.12.05

NOU 2005:12 Mer effektiv bygningslovgivning II - Høring

Norges geologiske undersøkelse (NGU) viser til Kommunal- og regionaldepartementets brev om denne saken. Av NGUs arbeidsoppgaver er det kartleggingen av

- grunnvann
- jordforurensning i byområder
- skred og skredfare
- grunnvarme

som har størst relevans til bygningslovgivningen. Til det foreliggende forslaget har NGU disse merknadene.

Kap 7 Lovens formål

En tilfredsstillende avklaring av skred og skredfare i forhold til eksisterende og ny bebyggelse er en viktig sak både for tiltakshaver og det aktuelle myndighetsorgan, og er noe de pågående klimacndringene ytterligere understreker. I plan- og bygningsloven behandles skred og skredfare både i arealdelen og bygningsdelen. Det er likevel grunn til å vurdere "om koblingen mellom plansak (arealplanlegging) og byggesak bør synliggjøres bedre enn det som er tilfelle i gjeldende § 2 første ledd." NGU er enig med utvalget i at det vil "være hensiktsmessig å skyve mer i forgrunnen plandelens betydning for behandlingen av byggesakene" (kap 7.8.2)

Når det gjelder skred og skredfare viser vi for øvrig til våre høringsuttalelser til NOU 2001:7 og NOU 2003:14 (Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven). Vi vil også peke på behovet for å ajourføre T-5/97 Arealplanlegging og utbygging i fareområder. Her bør bl.a. omtalen av ras og skred ajourføres. NGU har siden 2004 hatt koordineringsansvaret for oversiktskartleggingen knyttet til fjell-, leir- og snøskred, og gjennom internettportalen www.skrednett.no som NGU har ansvaret for, kan kommuner og andre utbyggere få informasjon om skred som har gått og omrisikoen for nye skred i framtida.

Kap 16 Godkjenning av foretak for ansvarsrett i byggesaker

NGU har ansvar for den nasjonale grunnvannsdatabasen der bl.a. opplysninger om grunnvannsbrønner skal innrapporteres til NGU i henhold til forskriften knyttet til §46 i Vannressursloven. Årlig bores det ca 5000 grunnvannsbrønner, hvorav ca 2/3 til vannforsyning og ca 1/3 energibrønner. Ca halvparten av disse boringene ble innrapportert i 2004.

NGU har utført en undersøkelse av et representativ utvalg på over 200 innrapporterte grunnvannsbrønner for vannforsyning for å kartlegge kvalitet av brønnutforming. De foreløpige resultater antyder at ca. 30% av brønnene har en utilfredsstillende bygningsteknisk utforming som kan resultere i forringelse av vannkvaliteten i brønnene.

NGU vil bruke resultatene fra denne undersøkelsen til forslag til forbedring av Norsk Standard for borebrønner, for kompetanseheving hos norske brønnborere og i kunnskapsformidling rettet inn mot forvaltningsmyndigheter som Mattilsynet, Folkehelseinstituttet og kommuner.

I denne sammenheng vil vi imidlertid peke på behovet for at de vel 50-talls firmaene som utfører brønnboring kommer inn under ordningen med godkjenning av ansvarsrett i byggesaker.

I lovforslagets § 20-1 "Tiltak som krever søknad og tillatelse" kreves slik tillatelse bl.a. ved
f) oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner
k) vesentlig terrenginngrep.

NGU mener at borebrønner med installasjoner for vannforsyning eller energiproduksjon er bygningstekniske installasjoner og således kommer inn under pkt f). Borebrønner kan også ha vesentlig innvirkning på et område selv om terrengoverflaten i området ikke endres. Det kan f. eks. gjelde et hytteområde med grunnvannsforsyning, infiltrasjon av avløpsvann i grunnen og bruk av grunnvarmebaserte varmepumper for oppvarming.

NGU vil ut fra § 20-1 og de undersøkelser NGU har gjort av grunnvannsbrønner fortsatt gå inn for at borefirmaene må komme inn under ordningen med godkjenning for ansvarsrett. Vi kan ikke se at det er noe i lovforslaget som er til hinder for dette, heller ikke § 30-4 "Andre varige konstruksjoner eller anlegg. Vesentlige terrenginngrep mv."

Men det er vel slik som utvalget framholder (s. 296): *"Regelendringer alene er ikke nok. Forbedringspotensialet ligger i stor grad i praktiseringen av regelverket hos både foretakene og bygningsmyndighetene, herunder Statens bygningstekniske etat som forvalter av sentral godkjenning."*

NGU er enig med utvalget i at det er riktig å stille krav til de tekniske installasjonene i en egen paragraf (§29-5).

Kap 25 Miljøkrav i bygningsretten

25.5 Energikrav til bygninger

NGU kartlegger grunnvarmepotensialet i berggrunn, løsmasser og grunnvann som grunnlag for hensiktsmessig bruk av varmepumper basert på grunnvarme. Slike varmepumper har etter hvert fått økt betydning når det gjelder oppvarming og avkjøling av bygninger, slik som f. eks. bygningene ved Gardermoen flyplass hvor man har et "nærvarmeanlegg" som varmepumpene i praksis er. Det er nå i drift mange anlegg som til sammen produserer vel 0,5 Twh grunnvarme. Mulighetene for økt bruk av varmepumper synes godt nok ivarettatt i selve lovforslaget, bl.a. gjennom unntaksbestemmelsene knyttet til § 27-4 Fjernvarmeanlegg.

25.6 Lovregulering av avfallshåndtering

Plan- og bygningsloven har ikke krav til avfallshåndtering. Slike krav har hittil vært stilt i medhold av forurensningsloven. NGU er positiv til forslaget § 29-7 som innfører krav til avfallshåndtering i

plan- og bygningsloven. NGU mener også at det bør stilles krav om ansvarsrett for å behandle avfall i en byggesak, og at reglene om tilsyn bør gjelde for behandling av bygg- og anleggsavfall på samme måte som for byggesak.

NGUs bakgrunn for å gå inn for en slik lovregulering i plan- og bygningsloven som kan styrke en forsvarlig avfallshåndtering, er bl.a. erfaringene fra kartleggingen av jordforurensningene i en del byer. De viktigste konklusjonene NGU så langt har fra dette arbeidet er:

- Det er omfattende lekkasje av miljøgifter fra eksisterende bygningsmasse til det ytre miljø.
- Store volum avfallsmasser fra bygge- og riveprosjekter er på avveie.
- Byggeaktivitet medfører ofte omfattende graving og masseforflytting. I de sentrale delene av byene våre er slike masser forurenset. En kontroll av håndtering av gravemasser som NGU utførte for Statens forurensningstilsyn i 2001, dokumenterte store mengder forurensete masser på avveie.
- Regelverket knyttet til rehabilitering av bygninger må innskjerpes og harmoniseres med regelverk for avfall og forurenset grunn.

Arne Bjørlykke
Adm. direktør

Amund Rein
Utredningsleder

Kopi: Nærings- og handelsdepartementet